БУДУВАТИ – ЦЕ ПОЧЕСНО

• У ЦЕЙ ЧАС 30 РОКІВ ТОМУ. ХРОНІКА ПОДІЙ •

За перше півріччя 1991 року введено житла 18371 кв.м при плані 15420 кв. м, або на 106%. Зараз працівники Хмельницької АЕС, УБ ХАЕС, субпідрядних організацій заселяються у впорядковані квартири.

Великий внесок у будівництво об'єктів житла і соціальної інфраструктури вніс колектив комплексу №4. Добре трудяться робітники дільниці «Сантехмонтаж». Цією дільницею своєчасно введені зовнішні комунікації до зданих будинків. Проведена велика робота із будівництва вулиці міс-

цевого значення дільницею ЖБУ-3 (начальник дільниці І.Мацьков). Колектив цього ЖБУ забезпечив благоустрій зданих об'єктів з малими формами.

З почуттям великої професійної відповідальності трудяться робітники дільниці «Сантехмонтаж». Серед них слюсар зовнішніх трубопроводів Микола Васильович Ярмолюк, слюсар-сантехнік Василь Костянтинович Михалюк та інші.

Слід відзначити роботу субпідрядних організацій, що беруть участь у будівництві об'єктів житла і соці-

культурного побуту. Великий обсяг робіт із гарною якістю виконують управління «Електропіденьзахідмонтаж», МУ-7, «Південьенергомонтажвентиляція», управління малої механізації, «Гідроспецбуд» та інші.

Перед колективом будівельників і монтажників у другому півріччі 1991 року стоїть велике завдання із введення об'єктів. Необхідно здати в експлуатацію будинки 245 (блок Б), будинки 247, 301, 257, дитячі садки 70/1 і 70/2, лікарняний комплекс та інші.

• ВІВТОРКОВІ ЗУСТРІЧІ •**«ВСЕ У НАС ВИЙДЕ»**

підрозділу працюють над реалізацією його основних завдань і функцій представники нової генерації ІТ-шників. Серед кола питань, які входять у сферу діяльності підрозділу: технічне обслуговування і ремонт комп'ютерної оргтехніки мережевого обладнання, впровадження корпоративних систем та баз даних, розробка різного роду систем і баз даних власними силами, впровадження програмних продуктів, розроблених іншими організаціями, мережева підтримка прикладних систем, впровадження автоматизованих програмно-апаратних комплексів, направлених на управління підприємством. І це далеко не весь перелік завдань які доводиться вирішувати колективу. Більш того, кількість завдань збільшується з кожним роком. Що цілком логічно з огляду на суттєве зростання кількості персональних комп'ютерів та оргтехніки на підприємстві – за 10 років майже у 5 разів, а комп'ютерів підключених до локальної мережі – у 3 рази. Відповідно, збільшилась кількість інцидентів різної складності у роботі ІТ-обладнання. Епідемія коронавірусу додала нових завдань службі, а саме: забезпечення можливості дистанційної роботи працівників станції, супровід та проведення відеонарад та інтернет-конференцій.

Трудові будні служби інформаційних технологій впевнено наближаються до календарної позначки 40 років. Не будемо сьогодні переповідати історію підрозділу, про що неодноразово писали на сторінках газети, зосередившись натомість на поточних справах. Служба в складі 64 осіб працює над впровадженням та використанням інформаційних технологій, автоматизацією діяльності ВП ХАЕС для підвищення ефективності управління підприємством і створення умов керованості ним, прозорості напрямків діяльності електростанції.

Впродовж останніх 10 років чисельність СІТ, за словами Дениса Ключнікова, який з минулого року очолює службу, не змінювалася. Пліч о пліч із старожилками

Комп'ютерний парк Хмельницької АЕС зростає, на жаль, не такими темпами, як би нам того хотілося. У першому півріччі 2021 року придбано 37 багатофункціональних пристроїв А4 та 4 персональних комп'ютери (всі у складі систем). Проведено роботи з переобладнання приміщення офісу генерального директора (розгортання та налагодження мультимедійного обладнання для проведення інтернет-конференцій та відео нарад з НАЕК). Підготовлено та відправлено заявки на прид-

бання персональних комп'ютерів, оргтехніки, серверного та мережевого обладнання для проведення централізованої закупівлі через компанію «Енергоатом».

Багато наших зусиль зараз зосереджено на розробку програмного забезпечення власними силами, оскільки маємо велику кількість заявок від станційних підрозділів, що потребують такого програмного продукту, який би дозволив автоматизувати їх діяльність, – каже Денис Ігорович. – За нашим аналізом, на кінець минулого року подано понад 100 заявок. Вирішити все і відразу не вдасться, бо це непосильне навантаження на програмістів, яких маємо у своєму штаті. Отож, визначаємо пріоритети, в першу чергу концентруємося на завданнях, що контролюються керівництвом станції та на найбільш необхідних продуктах, які не можуть довго чекати своєї черги.

В числі таких, за словами співрозмовника, впровадження електронної системи документообігу. Наразі на Хмельницькій АЕС автоматизовано електронний документообіг організаційно-розпорядчої документації та починається впровадження електронного погодження виробничої документації. Стартовими у цьому процесі визначено посадові та робочі інструкції. Поступово електронне погодження буде поширено і на іншу виробничу документацію.

За рік силами персоналу СІТ впроваджено наступні програмні комплекси: персональний кабінет, система миттєвих повідомлень; управління виробничою документацією структурних підрозділів станції; управління запасами на складах ВП «Хмельницька АЕС» (УВТК); управління перевітками знань персоналу; резервування приміщень та інші.

Виконано великий об'єм робіт з модернізації програмного забезпечення як, наприклад, «Заявочна кампанія», «Облік технічних засобів, що перебувають на обліку СІТ», «Оплата праці», «Банк анкет претендентів» тощо. Готуються до впровадження системи резервного копіювання даних користувачів.

– Денисе Ігоровичу, на якому етапі зараз впровадження на підприємстві електронної системи надання лікувально-профілактичного харчування персоналу?

– Станом на сьогодні проведена мережа, встановлено відповідне обладнання, відпрацьовуємо систему в режимі досвідної експлуатації, якою поки що охоплено два підрозділи – «за новими правилами» харчується персонал служби охорони праці та цеху вентиляції і кондиціонування. Працюємо над оновленням програмного забезпечення, усуваємо недоліки, адаптується до нових вимог і нової форми обслуговування персонал цеху господарського забезпечення.

– Кібератаки у повсякденній діяльності доводиться «відбивати»?

– І такі інциденти мають місце, вже в цьому році було зафіксовано три спроби атакувати сайт Хмельницької АЕС. Поки що ми втримали ситуацію, і докладаємо всіх зусиль, аби бути готовими до можливих як зовнішніх, так і внутрішніх атак та професійно їм протистояти.

– Ви очолюєте колектив СІТ трохи більше року тому, у ці дні підрозділу виповнилось 36 років з дня його утворення.

– Я вдячний усім за співпрацю. Впевнений, що працюватимемо надалі єдиною командою, розвиватимемося, і все у нас вийде.

Ольга Сокол

**Технології майбутнього:
Енергоатом вивчає впровадження
малих модульних реакторів в Україні**

29 липня 2021 року віце-президент ДП «НАЕК «Енергоатом» Хартмут Якоб взяв участь в організованому Міністерством торгівлі США засіданні робочої групи з питань малих модульних реакторів (ММР), яке пройшло в режимі онлайн-конференції. У дискусії також взяли участь посадовці державних інституцій США, компанії-власники технологій ММР та інші зацікавлені сторони.

У своїй презентації Хартмут Якоб зокрема відзначив: Енергоатом продовжує вивчати комплекс питань, що стосуються перспектив та проблем впровадження ММР в Україні – з урахуванням національної енергетичної стратегії. Він також повідомив про те, що НАЕК вже розпочинає співпрацю з низкою американських розробників ММР, та висловив сподівання на подальшу плідну роботу з іноземними партнерами у цьому напрямку.

«Енергоатом грає ключову роль у декарбонізації енергетичного сектора Украї-

ни, – підкреслив пан Якоб. – Від самого початку експлуатації АЕС в Україні атомна генерація запобігла викидам трьох мільярдів тонн CO₂ в атмосферу, зокрема, 70 млн тонн у 2020 році». За його словами, наразі компанія планує забезпечити безперервне зростання атомної енергетики в Україні, зокрема, за рахунок будови енергоблоків № 3 та 4 Хмельницької АЕС.

Нагадаємо, на початку липня т.в.о. президента ДП «НАЕК «Енергоатом» Петро Котін у рамках Євразійського форуму зеленої енергетики та чистих технологій, організованого Міністерством торгівлі США, презентував перспективи впровадження в Україні технології ММР. Він зазначив, що компанія уважно розглядатиме цю технологію, бо потреба у більш гнучких в експлуатації й маневрових потужностях АЕС невинно зростає. На думку пана Котіна, вони є також перспективними з огляду на майже нульовий рівень викидів вуглецю.

ХАЕС: ДЕНЬ ЗА ДНЕМ

Станом на 4 серпня 2021 року енергоблок №2 Хмельницької АЕС працював на потужності 979 МВт. За попередню добу енергоблоком вироблено 23,4 млн кВт*год електроенергії, а з початку місяця – 70,12 млн кВт*год електроенергії.

На першому енергоблоці ХАЕС тривала дев'яносто дев'ята доба планово-попереджувального ремонту (ППР).

Радіаційний стан на промисловому майданчику та у прилеглих регіонах не зазнавав змін, знаходиться на рівні, який відповідає нормальній експлуатації енергоблоків, і не перевищує природних фонових значень.

ВІДБУДЕТЬСЯ ПЕРЕВІРКА СИСТЕМ ОПОВІЩЕННЯ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ

11 серпня відповідно до «Плану основних заходів цивільного захисту територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Хмельницької області у 2021 році» відбудеться комплексна перевірка системи оповіщення «Сигнал-ВО» з подачею всіх команд.

Перевірятиметься і система оповіщення Хмельницької атомної електростанції з практичним включенням сирен на промисловому майданчику ХАЕС, а також в м. Нетішин, с. Комарівка, с. Полян Шепетівського району.

Перевірка триватиме з 11.00 до 12.00.

Перевірка спеціальної системи оповіщення промислового майданчика та 5-км зони ВП ХАЕС проводиться щоквартально.

ЖІНОЧІ ОБЛИЧЧЯ ТЕХНІЧНИХ ПРОФЕСІЙ

Технічні спеціальності у атомній енергетиці здебільшого прерогатива чоловіків. Ніби романтики у цій царині небагато, і свого часу у суспільстві відбулась професійна переорієнтація з поділом на чоловічі і жіночі професії. Жінки на електростанції успішно трудяться у таких сферах, як економіка і фінанси, бухгалтерський облік, робота з громадськістю і засобами масової інформації, хімічні технології, юридичне забезпечення роботи підприємства, нормування та оплата праці, питання постачання і зберігання товарних цінностей, дезактивація і наведення порядку у зоні суворого режиму, приготування їжі та прибирання робочих місць і території.

А, приміром, «залізом» турбінного та реакторного відділень традиційно опікуються чоловіки.

Проте, є особи, яким подобаються мотори і засувки, мерехтіння датчиків...

Наталія Гладка не відразу зрозуміла, що обслуговування складного обладнання реакторного відділення – це її, можна сказати, потаємна мрія.

Після школи Наталія опанувала фах медика, отримавши диплом у Вінницькому медичному училищі. Разом із чоловіком оселилась у Нетішині. Все відбувалось за звичним розкладом: підвищення фахових знань на робочому місці, народження дітей, турботи, радощі і розчарування. У СМСЧ-4 була в числі помітних спеціалістів. Але душевно жінка була налаштована на інші обрії.

Каталізатором для їх втілення став чоловік Сергій, який за цей час поступово виріс до начальника зміни реакторного цеху. Наталія собі забажала отримати фах, що здавався раніше недосяжним і незрозумілим. Вступила на спеціальність «атомні електростанції» до Одеського політехнічного університету, успішно опанувала програму і 2018 року влаштувалась оператором азотно-кисневої станції реакторного цеху. Відтак, ще більше закохалась у професію. Пройшовши випробування, вхідний контроль, цього року обійняла посаду оператора реакторного відділення. Робота позмінна, відноситься до числа оперативних і вимагає великого обсягу знань щодо роботи систем аварійного охолодження реактора, локалізації аварій, водопостачання, підтримки водно-хімічного режиму контуру, газової очистки та газового контуру, насосно-теплообмінних установок, кондиціонування та опалення. Під час зміни має контролювати роботу устаткування за показаннями засобів вимірювань і сигналізації, виявляти та усувати несправності у роботі обладнання реакторного відділення, які не потребують залучення ремонтного персоналу. Має знати будову, конструктивні особливості, правила обслуговування устаткування реактора АЕС, умови експлуатації та режим роботи обладнання основного контуру і допоміжних систем реактора АЕС; розташування устаткування, яке обслуговує, і трубопроводів; вимоги, що пред'являються до теплоносія, і способи підтримки його параметрів; принцип роботи реактора АЕС і ще багато інших технічних регламентів.

Наталія Миколаївна надзвичайно задоволена роботою, бо відчуває себе причетною до великої справи. Досвідчені працівники цеху всіляко підтримують її прагнення удосконалюватись, адже Н. Гладка поставила собі за мету досягти якомога більших вершин у цій професії.

Вона залишається люблячою матір'ю двох чудових доньок, допомагає їм розвиватись естетично і багатогранно, залучає до гуртків, велоспорту, яким займається разом із чоловіком з десяток років. Все це

стане у пригоді, коли дівчатка будуть обирати власний шлях. Можливо, він буде пов'язаний із атомною енергетикою.

І коли у реакторному цеху Н.Гладка, як мовиться, перша ластівка, то у турбінному жінки давно склали конкуренцію чоловікам. Приміром, Таїса Олександрівна Кулькова ще у 1998 році обійняла посаду машиніста-обхідника допоміжного турбінного устаткування 6 групи. В зону обслуговування Таїси Олександрівни входить допоміжне устаткування турбіни парової.

У слові «обхідник» закладено суть, що необхідно ходити. У машзалі обладнання розміщене на різних відмітках: від «нуля» до тридцяти восьми метрів. В основному це трубопроводи, арматура, насоси, теплообмінники. На кожному відрізку встановлено різні прилади, які фіксують відповідні параметри роботи систем. Ось за ними й треба пильнувати. Вона в силу посадових обов'язків проводить пуск, зупинку, опресовування, випробування устаткування, перемикає в теплових схемах турбоустановки. Виявляє несправності в роботі устаткування, відповідає за надійну роботу обладнання та забезпечення безпечних умов праці, пожежної безпеки у відповідності до посадової інструкції.

Машиністів-обхідників називають «очима та вухами» зміни, яка несе чергування на блочному щиті управління. Те, що вони можуть зафіксувати під час візуального огляду, сприяє своєчасному виявленню дефектів у роботі обладнання. А це одна із складових безпеки.

Спілкуючись з турбіністами, не раз виникала думка, що професія машиніста-обхідника аж ніяк не пасує для жінок, вона надто складна.

– Так, бути машиністом-обхідником важко, – зауважує Оксана Олександрівна Аржанцова, – але мені подобається працювати з металом. Турбінну установку можна порівняти з живим організмом. Добре, коли відчуваєш, що у неї нормальне «здоров'я».

Про атомну енергетику Оксана Аржанцова наслухана з дитинства. Її тато Олександр Васильович був спеціалістом-реакторником. Працював на ЧАЕС, а після аварії трудову біографію продовжив на Балаківській АЕС. Мама Катерина Филимонівна – працювала там же в цеху дезактивації.

У 1994 році сім'я переїхала до Нетішини. Олександр Васильович працював

у реакторному цеху ХАЕС. На той час у Оксани не було ще енергетичної спеціальності, працювала маляром у ремонтно-будівельному підприємстві. Весь час мріяла побачити себе серед спеціалістів, які, як мовиться, на «ти» із технікою. І така нагода трапилась у 1999 році. Оксана відкрила для себе один із важливих агрегатів електростанції – турбіну. Тоді й успішно склала вступні іспити до Севастопольського Національного університету ядерної енергетики та промисловості.

хідників неодноразово відзначалась подяками, почесними знаками НАЕК «Енергоатом», занесенням на Дошки пошани підприємства і Хмельницької області.

Про Тетяну Хлонь на сторінках газети ми розповіли окремо. Шлях у атомну енергетику для молодого спеціаліста традиційний – закінчила вуз за фахом «Теплоенергетика». Попрацювала у одному з підрозділів станції, а 2011 року перейшла у турбінний цех. Крок за кроком піднялась до посади машиніста-обхідника з турбінного устаткування 7 групи. І далі молодому спеціалісту є куди рости.

На резервній дизель-генераторній електростанції системи каналів безпеки понад десять років працює Валентина Приходько. Жінка замінила на посаді чоловіка Михайла, який перейшов на іншу роботу в інший підрозділ. Свого часу отримала кваліфікацію машиніста двигунів внутрішнього згоряння у Хмельницькому ЖКГ, пройшла необхідні навчання на робочому місці. У період експлуатації енергоблока АЕС резервна дизельна електростанція знаходиться у стані постійного чергування. Відповідальність роботи надвисока, адже у випадку знеструмлення енергоблока має забезпечити подачу електроенергії на обладнання, аби процес охолодження реактора відбувся за штатним регламентом.

Без жінок у турбінному цеху не обходиться і робота двох блочних насосних станцій, де також потрібно постійно нести чергування. Трапляється займатись механічним очищенням фільтрів, які вловлюють моллюсків дрейсени та різноманітні водорості. За роботою обладнання сліdkують машиністи насосних установок. Від надійної роботи насосів, які вони обслуговують, залежить «бездатність» турбоустановки, а також постійне надходження води потрібної для систем пожежогасіння. Зауважимо, що з

До навчання підходила творчо. Свою допитливість проявляла, коли розпочинався черговий планово-попереджувальний ремонт. Тоді турбіна перебувала в розібраному стані, можна було на власні очі побачити її «нутроці», уявити як саме протікають ті чи інші технологічні процеси.

Захист дипломної роботи Оксани Аржанцової відбувся напередодні пуску другого енергоблока. Вона довела членам екзаменаційної комісії, що до розкриття дипломної теми підійшла з високим рівнем теоретичних і практичних знань. Остаточним вердиктом інтелектуального «двобою» стала оцінка «відмінно».

– Коли у Нетішині, – пригадує Оксана Аржанцова, – тривали урочистості з нагоди пуску другого енергоблока, ми на робочих місцях не розслаблялись ні на хвилинку. Важко описати психологічний стан, відчуття відповідальності і хвилювання. Але турбіна запрацювала. Правда, згодом довелось докласти чимало зусиль, щоб вона діяла як годинник у подальшому.

Згідно з посадовою інструкцією машиніст-обхідник сьомої(!), найвищої в галузі групи Оксана Аржанцова повинна не тільки контролювати і забезпечувати безперебійну роботу основного турбінного устаткування, а й знати будову і технічні характеристики турбогенератора, допоміжного устаткування, теплових схем, технологічні процеси роботи установки та багато-багато інших технологічних тонкощів. Діяльність обох жінок машиністів-об-

дванадцяти машиністів БНС турбінного цеху, одинадцять – жінки.

Віктор Гусаров

На знімках: машиніст-обхідник 7 групи турбінного цеху Оксана Аржанцова та машиніст дизель-генераторної електростанції Валентина Приходько

Фото Олександра Шустерука

Тестовий потяг до ЦСВЯП успішно пройшов відновленою залізничною колією «Вільча - Янів»

29 липня відбувся тестовий прогін першого пробного спецпотяга, який віз імітатор контейнера з відпрацьованим ядерним паливом, реконструйованою залізничною ділянкою «Вільча - Янів» протяжністю 43 км. Вона з'єднує центральну магістраль Укрзалізниці з Централізованим сховищем відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП).

Оскільки ВЯП можна перевозити тільки залізницею, саме необхідність реконструкції цієї під'їзної колії стояла на заваді введення в експлуатацію ЦСВЯП. За ініціативи Енергоатома залізничну колію, передану на баланс компанії у лютому цього року, відновили у рекордно короткий термін. Будівельні роботи здійснювали дві бригади залізничників, одна з них рухалася зі станції

Вільча, друга – зі станції Янів. 9 липня вони зустрілися та забили у щойно прокладену нову колію символічний «золотий костиль». Фінансував ці роботи Енергоатом.

Під час тестового прогону спецпотягу були присутні міністр енергетики України Герман Галуценко, в.о. голови правління АТ «Укрзалізниця» Іван Юрик і т.в.о. президента компанії НАЕК «Енергоатом» Петро Котін.

У НОГУ З ЧАСОМ

Кожне оновлення обладнання, агрегатів стає знаковою подією, бо забезпечує покращення технологічних процесів та підвищує на вищій рівень безпеку експлуатації діючих енергоблоків ХАЕС. Для начальника лабораторії систем технічної діагностики цеху налагодження та випробування устаткування Вадима Сосновських, причетного до впровадження нових систем діагностики, працювати із оновленим обладнанням, звична справа. Автор цих рядків з доброю ласкою Вадима Геннадійовича став свідком одного із етапів впровадження нового спеціального виробничого верстата для перевірки якості підшипників кочення, які використовуються на обладнанні електростанції. Ця відповідальна місія довірена персоналу цеху налагодження. Сам верстат компактний і не займає багато місця.

— Замовником цього обладнання виступив енергоремонтний підрозділ станції, — розповідає Вадим Сосновських, — згодом було вирішено поставити його на баланс нашого підрозділу. Під час пусконаладжувальних робіт за участі представників харківського постачальника продукції 12 працівників цеху налагодження одержали сертифікат на право проведення робіт з контролю вібраційного стану підшипників. Використання нового верстата дасть можливість гарантувати належну якість різного типу підшипників, що позитивно впливатиме на безпеку діючого обладнання.

У цеху налагодження та випробування устаткування Вадим Сосновських трудиться з 1993 року. Він працює із фахівцями, які контролюють різні технологічні параметри роботи обладнання. Працелюбність та постійне бажання самовдосконалення допомогло спеціалісту заслужити довіру в колективі і 2007 року його затверджують на посаді начальника лабораторії систем технічної діагностики. Найбільше Вадиму Геннадійовичу запам'ятався період запровадження ряду технічних заходів, що

передували продовженню терміну експлуатації першого енергоблока. В числі найважливіших — впровадження комплексної системи діагностики в складі локальних систем діагностики. Попередньо було укладено договір між ВП «Атомкомплект» і ПрАТ «СНВО «Імпульс» міста Северодонецьк на постачання обладнання, а також на виконання проектно-кошторисної документації з ПрАТ «Техенерго» міста Львів. Роботи з монтажу локальних систем діагностики обладнання реакторної установки першого енергоблока проводились під час ремонтної кампанії 2016 року. Встановлена комплексна система діагностики складається з таких локальних систем, як внутрішньореакторна шумова діагностика; система віброконтролю

устаткування Вадим Сосновських, — проходила згідно із графіком впровадження «Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних станцій». Нові системи діагностики забезпечили підвищення безпеки при його експлуатації. Зокрема став можливим безперервний контроль за технічним станом основного обладнання реакторної установки (корпус реактора, головні циркуляційні трубопроводи, компенсатор тиску, головні циркуляційні насоси тощо). Технологічні заходи допомагають своєчасно виявляти різні аномалії та відхилення у роботі устаткування.

Аналогічна комплексна система діагностики експлуатується з 2009 року на другому енергоблоці ВП ХАЕС. Варто відзначити, що таке важливе для безпеки АЕС обладнання постачає вітчизняне підприємство ПрАТ «СНВО «Імпульс» міста Северодонецьк.

Великі переваги нових систем в тому, що прогнозна інформація, яка від них надходить, дозволяє забезпечити передзвіт на ризик-орієнтований підхід до ремонту обладнання, що зменшує витрати на ремонт та простої енергоблока, а також дає можливість збільшувати коефіцієнт використання встановленої потужності.

Про Вадима Сосновських як фахівця можна почути багато позитивних відгуків від колег, з якими трудиться майже три десятки років, а також працівників інших підрозділів електростанції.

— Як засвідчує виробнича практика, — розповідає начальник цеху налагодження та випробування устаткування Анатолій Чумак, — у роботі кожного фахівця важливим є не тільки багаж ґрунтовних знань і навичок, а й бажання постійного самовдосконалення. Вадим Сосновських саме з таких. Він намагається вникнути у суть сучасних технологій, досконало їх вивчити та на практиці довести перевагу інновацій.

та діагностики головних циркуляційних насосів; діагностики залишкового ресурсу; виявлення вільних та слабко закріплених предметів; контролю просочування теплоносія першого контуру у складі двох автономних підсистем: підсистеми акустичного контролю та підсистеми контролю вологості і контролю переміщення трубопроводів 1-го контуру.

— Реконструкція і модернізація першого енергоблока, — розповідає начальник лабораторії систем технічної діагностики цеху налагодження та випробування

За цим принципом він з колегами займався впровадженням комплексної системи діагностики на двох діючих енергоблоках. Ділові якості Вадима Геннадійовича не залишилися не поміченими. Цьогоріч з нагоди «золотого ювілею» фахівця його удостоєно відзнаки ДП «НАЕК «Енергоатом» «За вагомих внесок у розвиток атомної енергетики».

Захоплення технікою Вадим Сосновських демонстрував ще у дитинстві. Досконало опанував премудрості обслуговування мототехніки. Був такий мопед — «Рига». Щоб він надійно служив, хлопцю доводилось не раз відмивати пральним порошком руки від мастила. А подряпин від підступного ключа, що часто чомусь злітав із гайок, то й важко порухувати. У народі кажуть, що досвід та знання за плечима не носять. Згодом до Вадима почали навідуватися ватаги ровесників, старших хлопців із проханням посприяти у ремонті їх «металевих коней». Захоплення технікою ніяк не впливало на шкільну успішність, навпаки, юний Вадим Сосновських постійно демонстрував гарні знання у таких дисциплінах, як фізика та математика.

Тато Вадима Геннадійовича також належав до когорти тих, що техніку знають, як мовиться, не із розповідей, — працював у сфері меліорації та обслуговував різні типи паливних насосів. Тож коли прийшла пора Вадиму обирати професію, особливих роздумів не було — технічний вуз.

Допитливість Вадима Сосновських сягає різних сфер знань. Багато знайомих знають його як аграрія-експериментатора. На дачній ділянці він примудряється вирощувати багатий урожай фруктів та овочів, які здебільшого взимку завжди бажані на обідньому столі.

Неприємним сюрпризом для Вадима стала загибель через морози майже всіх лоз винограду. Тепер прикладає зусилля для їх відродження та посадив ще п'ять нових морозостійких сортів. А ще докладає зусиль для адаптації у наших географічних широтах теплолюбної хурми.

Коли випадає вільна година, він намагається із вудками посидіти на березі тієї чи іншої водойми, якими не обділена наша місцевість. І тоді пам'ять повертає його у рідне місто Апостолове Дніпропетровської області з неповторними краєвидами, де в окрузі є чимало водойм із різноманітною рибною. Зрештою, Нешітин вже також став рідним, і краєвиди тут просто супер.

Олександр Шустерук

На знімку: Вадим Сосновських оцінює можливості і параметри нового верстата

ГОРІЛО МАСТИЛО. НА ЩАСТЯ, УМОВНО!

Тактико-спеціальне навчання з гасіння умовної пожежі розлитого мастила головного маслобака на відмітці -3.60 в машинному залі першого енергоблока Хмельницької АЕС відбулося наприкінці минулого тижня. За словами т.в.о. начальника З ДПРЗ Ігоря Руя, особовий склад з поставленими завданнями справився на оцінку «добре». Загалом було задіяно близько 30 осіб з числа вогнеборців та 7 одиниць техніки. І хоч пожежа була умовною, дії рятувальників віртуальними, або ж чисто теоретичними назвати важко. Незважаючи на спекотну погоду, коли так хочеться прохолоди, вони при всій необхідній амуніції, у спеціальних захисних костюмах дуже чітко і оперативно вправлялися з прокладанням магістральної лінії пожежних рукавів, виконували всі команди від керівника гасіння пожежі.

За легендою навчання, внаслідок порушення технологічного процесу та розгерметизації трубопроводу головного маслобака на нульовій відмітці машзалу першого енергоблока розлилося мастило, сталося його загоряння на відмітці -3.60. Площа, охоплена вогнем, сягала 75м², у машзалі сильне задимлення. З додаткових ввідних, які отримували особовий склад в ході гасіння умовної пожежі, випливало, що не стало води у пожеж-

них гідрантах зовнішнього протипожежного водопостачання. Відтак знадобилася додаткова насосна станція, оперативно спеціальний пожежний автомобіль був поданий на пірс між БНС №1 і №2, проблему подачі води для проведення пожежогасіння вирішили.

— Усе було відпрацьовано, як і передбачав тактичний задум навчання, — стверджує Ігор Руй. — Певні недоліки, які мали місце, будуть враховані. Для того і проводимо навчання, щоб виявити вузькі місця, звести до мінімуму будь які недоліки і в майбутньому їх не допускати.

Варто зазначити, що навчання — різні за своїм масштабом і складністю, проводяться систематично, у будь яку пору доби і будь яку пору року. Це допомагає особовому складу вивчати об'єкт, знати особливості технологічного процесу, хімічні властивості речовин та матеріалів, які застосовуються на виробництві, щоб у разі виникнення надзвичайної ситуації спрацювати оперативно і професійно її ліквідувати.

Усі дії особового складу З ДПРЗ під час гасіння умовної пожежі координувалися з керівництвом енер-

гооб'єкта, персоналом турбінного та електричного цехів, інших підрозділів, військовою частиною Національної гвардії з охорони Хмельницької АЕС.

Ольга Сокол

Фото Олени Веселової

БУДЬТЕ ОБЕРЕЖНІ НА ВОДІ

З початку 2021 року в українських водоймах уже потонули понад 800 людей. Найчастіше це сталося через перебування людей напідпитку або в необладнаних водоймах.

Лише з початку липня на водоймах країни загинули 265 українців, із них 36 дітей. За аналогічний період 2020 року загинули 166 людей (із них 16 — неповнолітніх).

У ДСНС зазначають, що хоч минуло сім місяців року, вже можна очікувати на рекордну смертельну статистику нещасних випадків на воді у 2021-му.

«Навіть катастрофічно високий показник смертності на водних об'єктах не лякає людей. Попри постійні застереження співробітників Служби порятунку, люди ігнорують найелементарніші правила поведінки на воді», — кажуть у ДСНС.

Рятувальники наголошують, що вони хоч і намагаються патрулювати місця відпочинку біля води, однак найбільш дієвим кроком є власна обачність та відповідальність українців.

Правила поведінки під час купання

- відпочивайте та купайтеся лише на спеціально обладнаних пляжах;
- ніколи не пірняйте в незнайомих місцях;
- не залишайте дітей без нагляду біля води та не дозволяйте їм самотійно відвідувати місцеві ставки та річки;
- не запливайте далеко. Ніколи не плавайте наодинці, особливо якщо ви не впевнені у своїх силах; не заходьте у воду в стані алкогольного сп'яніння;
- не наближайтесь до суден, човнів і катерів, які пропливають поблизу вас;
- температура води повинна бути не нижчою за 17°C;
- плавайте у воді не більше 20 хвилин. До такого часу потрібно йти поступово, починаючи з 3-5 хвилин;
- стежте за штурмовими попередженнями та не виходьте у плавання на човнах під час сильних поривів вітру.

ДО ЛЕСИНИХ ДЖЕРЕЛ СТРУМЕНЯТЬ ЗБАГАЧЕНІ ДУХОВНІСТЮ ДІЯННЯ

Уже більше трьох десятиків років місто Новоград-Волинський наприкінці липня стає духовним центром, який об'єднує навколо себе не лише міста та села нашої України, а й низку інших країн світу. Приводом для цього є постать, зоря якої запалала на світовому мистецькому небосхилі 150 років тому, – Леся Українка. Саме вона – найзнаменитіша та багатогранно талановита уродженка Звягеля – таку назву наприкінці 19 століття мав нинішній Новоград-Волинський. Вдячні земляки нині щороку вшановують свою геніальну поестру, організовуючи та проводячи міжнародне свято літератури і мистецтв «Лесиних Джерел». У ці дні з різних куточків України та з-за кордону до старовинного міста на Житомирщині приїждять шанувальники літератури та таланту Лесі Українки, музичного, хореографічного мистецтва, української народної творчості: поети, письменники, науковці, виконавці автентичного солоспіву, читці художнього слова, майстри мистецтв, аматорські творчі колективи. Цьогорічних «Лесиних Джерел» особливо чекали його прихильники, відвідувачі та організатори, адже, зважаючи на пандемію коронавірусу, торік свято, на жаль, не відбулося. Отож, нині програма дійства була насиченою, цікавою та вражаючою.

Уже не перший рік міжнародне свято літератури і мистецтв відвідує делегація з Хмельниччини та, зокрема, з Нетішина. Першопророчцем для наших земляків стала скульпторка, художниця та лесезнавиця Світлана Лелях-Бегутова, яка своєю працею пропагує та славить велику Лесю. Її творчі здобутки прикрашають стіни новоград-волинських мистецьких закладів, зокрема портрет поетеси, виконаний художницею методом крапкової графіки на кольоровому металі. За таку подвижницьку діяльність Світлана Лелях-Бегутова стала лауреатом премії імені Лесі Українки. Мисткиня каже, що величчя українки стала їй взірцем, і багато у чому обидві жінки – споріднені душі. Маючи такі душевні переконання, нетішинська скульпторка організувала Всеукраїнську акцію «Стежками Лесиного краю», яка вшановує поетесу у різних куточках України. З цієї метою відкрито більше десятка меморіальних дощок, приурочених 150-річчю від дня народження геніальної Лариси Косач. І саме цього року, який оголошено роком Лесі Українки, Світлана Мефодіївна вирішила зробити новоград-волинському подарунок та залишити ще одну частку свого серця у цьому славному місті.

23 липня на території загальноосвітньої школи №3 м. Новоград-Волинського відбулось відкриття пам'ятного знаку «Літературно-мистецька книга родини Косачів». За задумом авторки Світлани Лелях монумент має форму відкритої книги, на сторінках якої зображена родина Косачів звягельського періоду життя: Петро Антонович, Ольга Петрівна і троє дітей, які тут народилися, – Михайло, Лариса та Ольга. Крім того, монументальна літературно-мистецька книга містить коротку історичну довідку про життя і творчість Косачів, портрет Лесі Українки та авторську віршовану присвяту до ювілейної дати. Кам'яна літератур-

но-мистецька книга органічно вписалася у зовнішній вигляд вулиці і стала своєрідним дорожнім вказівником до Новоград-Волинського літературно-меморіального музею Лесі Українки. Також у планах місцевої влади назвати місцеву третю школу іменем Олени Пчілки.

Почесне право відкрити новостворений знак мали його авторка Світлана Лелях-Бегутова та міський голова Новограда-Волинського Микола Боровець. Очільник міста зазначив, що саме завдяки таким небайдужим людям, як Світлана Мефодіївна, вшановуються великі генії в усіх куточках України, та подякував мисткині за творчий слід, який вона залишила на Житомирщині. Нетішинська скульпторка зауважила, що ця меморіальна стела – перша і поки що єдина в Україні, і поділилася з присутніми своїми мистецькими напрацюваннями. Вона планує невдовзі у Львові, в гімназії, яка носить ім'я Лесі Українки, встановити тематичну Книгу знань, присвячену 150-й річниці від дня народження поетеси.

Над пам'ятним знаком «Літературно-мистецька книга родини Косачів» Світлана Лелях-Бегутова працювала лише півроку. Втілити її ідею допомогла низка однодумців та меценатів як з Нетішина, так і з інших міст. Авторка проекту особливо вдячна Павлу Темченку, Олександрі Степанюк, Марині Ящук, Андрію Денисюку, Анатолію Долнеру, завдяки яким у Новограді-Волинському з'явилося ще одне свідчення пошани українській родині, яка утверджувала та прославляла Україну у 19 столітті.

Не вперше участь у таких мистецьких заходах спільно із Світланою Лелях-Бегутовою беруть і представники Хмель-

ницької АЕС. Нині також від імені генерального директора ХАЕС Андрія Козюра новоград-волинській громаді було вручено квіти, вітальну адресу та запашний коровай. І це є символічно: адже енергетичне підприємство Хмельниччини формує енергетичну незалежність країни, а творчі люди, які відроджують культурні цінності, сприяють зміцненню духовної опори нації. Тому усі причетні до народження та відкриття пам'ятної стели були відзначені грамотами та

подяками міського голови Новограда-Волинського, серед них і генеральний директор ХАЕС Андрій Козюра.

Також у день відкриття пам'ятного знаку родини Косачів відбулася низка непересічних подій. Зокрема, на території літературно-меморіального музею Лесі Українки було презентовано повне 14-томне академічне видання творів Лесі Українки, яке суттєво відрізняється від попередніх академічних збірань. У ньому повністю змінено структуру подачі матеріалу та наповнення кожного з томів, а також важливу увагу приділено рукописам Лесі Українки, в тому числі і чернеткам, що дало змогу по-новому розкрити творчий процес письменниці. Нове видання підготувала команда літературознавців Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Коштом державного бюджету зібрання творів Лесі Українки вийшло тиражем 1500 комплектів.

За три дні свят Новоград-Волинський поринув у творчий вир різноманітних музичних фестивалів, виставок, ярмарок, квестів, було організовано тематичні фотозони, театралізовані екскурсії «Лесиними стежками» за участі акторів молодіжного театру, Всеукраїнський конкурс творчого слова та автентичного співу «Животоки», численні заходи для дітей та святоку ходу. Крім українців, у святі взяли участь делегації з Грузії, Польщі та Німеччини, отож яскраві враження та світлина з «Лесиних Джерел» помандрують світом та павутинами соціальних мереж.

Тетяна Степанюк

СЕРЕД ЛАУРЕАТІВ – НЕТІШИНЕЦЬ МИКОЛА РАДИЦЯ

24 липня на території музею Лесі Українки відбулося нагородження лауреатів обласної літературно-мистецької премії імені Лесі Українки. Дипломи та подарунки традиційно вручають у Новограді-Волинському у літературно-меморіальному музеї Лесі Українки під час свята.

Цьогоріч лауреатами премії стали: у номінації "Література" – Петро Кухарчук та Марія Григоренко (Пономаренко), у номінації "Образотворче мистецтво" – Валерій Радецький, у номінації "Музична культура та виконавська майстерність" – Надія Юшкевич (за створення концертних програм), у номінації "Дослідження і пропаганда творчої спадщини Лесі Українки" – Микола Радиця.

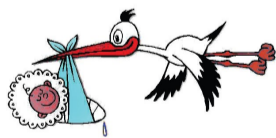
ПОПОВНЕННЯ

З 28 липня по 4 серпня 2021 року в акушерському відділенні Нетішина народилося 7 немовлят: 2 дівчинки і 5 хлопчиків. Нетішинських немовлят цього разу 3, всі хлопчики.

Мамою найбільшої новонародженої дитини стала нетішинка Світлана Анатоліївна Міщенко.

Її синочок народився вагою 4300 грамів при зрості 54 сантиметри.

Щиро вітаємо батьків з поповненням у сім'ї. Дані на 9 годину 4 серпня 2021 року.

Лауреатами літературно-мистецької премії імені Олени Пчілки журі визнало юних житомирцянина Марію Росподнюк та Єлизавету Толоконнікову.

Обласна літературно-мистецька премія імені Лесі Українки заснована управлінням культури та туризму Житомирської обласної державної адміністрації для увічнення пам'яті та популяризації творчої спадщини славетної української поетеси, громадської діячки.

Перспектива

Розповсюджується безкоштовно

30100, Хмельницька обл., м.Нетішин, вул. Лісова, 6, редакція. Гол. редактор В.П. Гусаров, тел.: 6-37-84
Тел.: редактор 6-37-85; кор-т: 6-37-86; www.xaes.org.ua; E-mail:gusarov.viktor@khnpa.atom.gov.ua

Засновник - адміністрація і трудовий колектив Хмельницької атомної електростанції

Зам. 1880. Тираж 1000 екз. Обсяг 1 д.а. Набір і текстові діапозитиви виготовлені у ДОД ЦГЗ ХАЕС.
Віддруковано «ТОВ «МЕГА-ПОЛІГРАФ», м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14. Свідоцтво про реєстрацію серії ХЦ № 200 від 25 жовтня 1994р.